

ΜΙΑ ΒΑΡΒΑΡΗ ΣΥΝΗΘΕΙΑ

ΟΙ ΣΤΙΓΜΑΤΙΣΜΕΝΟΙ

Ο στιγματισμός στεύ, άρχαιός. Πώς άπιερώθη ό Πάρις στεύς θεούς. Η άπαγέρυεις του Μωυσεύς. Πώς έστιγματίζοντο οι Γαλάται. Ο στιγματισμός στην Ιαπωνία. Το μαρτύριο των Ιθαγενών. Μία παράδοξη μόδα στο Λονδίνο. Πριγκίπισσες στιγματιζόμενοι! Η εικών του Σχιζήτη. Τά Πάθη του Χριστού. Οι ναυτικοί και οι κατάδικοι. Έν' άνέκδοτο του βασιλέως Βερναδόττι. «Θάνατος στεύς βασιλεύς!» Επιγραφάι και έρωτικά φράσεις κ.τ.λ.

Η στιγματισμένη πλάτη ενός Ιάπωνος. Το σχέδιο παριστάνει πολεμιστή που παλεύει έναντιόν ενός δράκοντος.

μενος από τους άνθρώπους του τελευταίου κατέφυγε στο ναό του Ηραλέους για να σωθή. Έκει κατά τή έπικρατούν έθιμο έστιγματίσθη για να άρρωσώθη έπί στο θεό και να γίνη ιερός και άπαραβίαστος.

Ο στιγματισμός ήταν επίσης γνωστός στους άρχαιούς Έβραίους, ό δέ Μωυής σε μία παρράγραφο του «Λεβητικού» του, τόν απαγορεύει. Πολλοί άκόμη λαοί τής άρχαιότητος έστιγματίζαν στο μέτωπο τους ατχμαλώτους, τους δούλους και τους λιπατάτας για να έχωρζώνον έτσι από τους άλλους ανθρώπους. Ο Ιούλιος Καίσαρ αναφέρει στα ιστορικά του έργα ότι οι Γαλάται πολεμιστάι έστιγματίζαν κ' έβραφαν με διάφορα χρώματα τό πρόσωπό τους για να φαίνονται έτσι πιο τρομεροί κατά την όρα τής μάχης.

Άλλοτε στα μαυεωτήρια τής Γαλλίας ύπηρχε συνήθεια να στιγματίζον η μαμμές τή νεογέννητα. Τό έκαναν αυτό για να μη πλερδεύονται τά μωρά και για να έξοχη κάθε μητέρα τό παιδί τή. Η συνήθεια αυτή έπεσορήτης μέχρι του παρολθόντος αιώνος.

Είς τή βορείω Ιαπωνία, στή φυλή των Αινό, από την ό τρία κατάγονται όλοι οι Ιάπωνες, συμβαίνει τό έξής παράδοξο φαινόμενον: Έκει στιγματίζονται μόνο οι άντρες δέ να δώσουν μία άντρική όμορφία στο πρόσωπό τους χαράζον πάνω από τά χείλη τους μουστάκια, τά όποια τά μεγαλώνουν όσο προχωρεί ή ηλικία τους. Στους Μασοί, άρχαίαν πολεμική φυλή τής Πολυνησίας ύπάρχον είδιδοί καλλιτέχναι στιγματίσταί, σπανίας εδχερείας, οι όποιοί διά του στιγματισμού μεγαλώνουν τίς γραμμές του σώματος και τά χαρακτηριστικά του προσώπου, για να κάνουν την έκφραση πιο τρομερή και πιο έπιβλητική.

Υπάρχον τρεις τρόποι στιγματισμού, ό δι' έγκοπών, ό διά καψίματος και ό διά κεντήματος τής σκροός. Έτσι οι Νέγροι τής Σενεγάλης και των Φιλιππίνων Νήσων δεν διατάζον να άφαιρούν όλόκληρες λουριδές από την έπιδερμίδα τους για να κάνουν... τό σώμα τους όραιότερο.

Οι Ιθαγενείς πάλι τής Νέας Γουίνέας, για να στιγματίσουν τό σώμα τους, ύφίστανται έν' άπεργαλλτο μαρτύριο. Το κεντούν με καλάμια από μπαμπού. Καθ' όλην τή διάρκεια του μαρτυρίου αυτού προσπιθών να συγκρατήσουν όπο μπόρουν τους πόνους τους. Και τό ελάχιστο βογγητό έκ μέρους του στιγματιζόμενου θεωρείται ως άτιμωτικό γι' αυτόν.

Ο στιγματισμός των Ιαπώνων και των Βιημανών εινε άπλοστέρας. Χρησιμοποιούν ένα είδος νυστεριού με πολ-

Η συνήθεια που έχουν ως σημεια άκόμη πολλές άγριες ή ήμιπολιτιστες φυλές τής γής να στιγματίζον τό σώμα τους, δηλαδή να κεντούν επάνω στο δέσμα τους διάφορες συμβολικές ή αισθηματικές είνονες εινε άρχαιοτάτη. Καί πρό έξη χιλιάδων έτών οι Αιγύπτιοι τής Αδλής του Φαρούά, όπως και οι Μακεδόνες έπί τής έποχής του Μ. Αλεξάνδρου έστιγματίζαν τό σώμα τους. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι, όταν άπήγαγε ό Πάρις τή Έλένη από τά άνάκτορα του Μεγάλου καταδιωκό-

λές λάμεις και έπειδή στα μέρη τους, οι στιγματιστάι εινε πολύ έπιπροι ό στιγματισμός συντελείται ταχύτατα επάνω στο σχέδιο που έχει χαραχθεί προηγουμένως επάνω στο σώμα του έγγειριζόμενου. Οι Ιάπωνες μάλιστα οι όποιοί χρωματίζον τά στιγματιζόμενα μέρη κατόρθωσαν να παρουσιάσουν πραγματικά όριστοσυρήματα σχεδίων δια στιγματισμού. Βλέπει κανείς σ' αυτά καλλιτεχνικώτατα καμωμένα όλόκληρες μάχες, Ισρά έμβλήματα, είνονες τής πολεμιστών. Έπίσης άληθινές συνθέσεις καλλιπών πολλές φορές τό στήθος ή τίς πλάτες των: ήρωες καταβάλλοντες δράκοντα, άρπакτικά όρνεα που παλεύον μετωξό των κλπ.

Ένωτούτος σιγή - σιγά οι όπωοδήποτε μορφωμένες τάξεις τόσο τής Ιαπωνίας όσο και τής Βιημανίας άρχισαν να θεωρούν τό στιγματισμό ως κάτι πρόστυχο και χυδαίο και σιγά-σιγά τόν εγκαταλείπουν.

Και ένώ συμβαίνον αυτό στην Ασία, πρό εικοσαετίας και πλέον στην Ερώπη και προπαντων στην Αγγλία ό στιγματισμός εινε γίνη τής μόδας. Ο ίδιος ό αδελφός του βιολεύς τής Αγγλίας ό πρίγκηπ Άλβέρτος, εινε στιγματισθεί με μία άγκυρα στο χερι κατά τή διάρκεια ενός ταξειδιού που έκανε σε όλη τή γή. Αυτό έφτασε για να τόν μνησθή όλ' ή Λονδρέννη άριστοκρατία.

Άμέσως ένας περιφέρως στιγματιστής, ό Μαντόναλντ, άνοιξε έργαστήριο μεσ' στην καρδιά του Λονδίνου. Έκει έπήγαιναν για να στιγματισθούν πριγκίπτες έξ αίματος, λόρδοι, δοκ'ες κλπ. Οι πελάτες του άνήρχοντο σε χιλιάδες και πολύ γρήγορα ό τεχνίτης αυτός έγινε πολυκατομιμωυόχος.

Η μόδα αυτό δεν άγρησε να μεταδοθή και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Δύο δισεκατομμυριόχοι ό κ. και ή Μπουρς έγένισαν όλο τό κομμάτι με θρησκευτικές είνονες. Ο κ. Μπουρς έβαλε και του στιγματίσαν στη πλάτη του μίαν άπαράφραση τής σταυρώσεως του Χριστού, ή δέ σύζυγός του τό Μυστικό Λεί τον, άντιγραφή τής περιφήμου είνονος του Μισσήλ Αγγέλου. Μιά άλλη Αμερικανική, ή μίς Έλλην Γέρου, έβαλε και τής έστιγματίσαν στο μέρος τής καρδιάς τήν εικόνα του Σχιζήτη!

Άφήνοντας όμως τους Αγγλους ύδγενείς και τους Αμερικανούς πολυκατομιμωυόχους που έστιγματίσθησαν από ένα καπριτσιό, ύπάρχον και δυό άλλες κατηγορίες σε όλα τά πολιτισμένα έθνη που στιγματίζονται σχεδόν κατά κανόνα: Οι ναυτικοί και στρατιωτικοί άφ' ενός και οι κατάδικοι και οι έτερον. Έτσι βλέπει κανείς στα στήθη των πρώτων μία άγκυρα ή μία φλογισμένη μπόμπα ή μία σημαία. Σχετικό εινε και τό άόλουθο άνέκδοτο του στρατόχου του Ναπολέοντος και κατόπιν βασιλέως τής Σουηδίας Βερναδόττι, του όποιου ή δυναστεία βασιλεύει ακόμα και σήμερα στη Σουηδία.

Ο Βερναδόττι, πριν άκόμη ό Ναπολέων τον κάνει στρατόρχη ήταν άίλος στρατιώτης δημοκρατικάτας και από τούς μαρτυρούμενους μάλιστα κατά τής Γα'λικής δυναστείας. Όταν έγινε βασιλεύς εΐταν φυσικό ν' αλλάξω και πεποιθήσεις. Μία μέρα που εΐταν άρρωστος βαρεια, ό γιατρός τής σύλης του θέλησε να του κάνει άφραμια. Ο βασιλεύς όμως ήρνεϊτο. Ατόσσο έπειδή ό γιατρός του εΐπε ότι εΐνδύνει ή ζωή του άν δεν έκανε την άφραμια που του ζητούσε, ό Βερναδόττι δέχτηκε στο τέλος. Προηγουμένως όμως όρκισε τό γιατρό του ότι δεν θα έλεγε σε κανέ ά ποτέ τίποτε σχετικώς με ότι θα έβλεπε καθω. Θά έκα ε την άφραμια. Και πράγματι, κελθός ό βασιλεύς άνοσήωσε τό μανημά του, ό γιατρός κατάπληκτος εΐδε στο βασιλικό χερι στιγματισμένο μ' ένα δημοκρατικό σκούο κι' όλόγυρα τήν έπιγραφή: «Θάνατος στεύς βασιλεύς!»

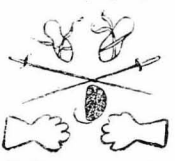
Έπίσης τά κακοποιά στοιχειά, έκτός των διαφόρων σχεδίων που χαράζον επάνω τους, άρροκάνται πολύ και στο χεί-

Στιγματισμός του προσώπου και στήθους ενός άρχηγού των Μασοί

Ένας λίρας στιγματισμένος στη πλάτη ενός Άγγλου από τόν περιφημο στιγματιστή Μαντόναλντ.

Σχέδιο καμωμένο πάνω στο στήθος ενός έφομαχου.

Σχέδιο καμωμένο στο μέρο της καρδιάς ενός έρωτευμένου άνάχη.

Σχέδιο κεντημένο στο στήθος ενός στρατιώτου Γάλλου

πε κανείς σιγματισμένης τις εικόνας των στραταρχών Ζόφο, Φός, Γκαλιένι, του Ποσθυποργού Πουανακαρέ μαζί με δίστιχα διά των οποίων ειρωνεύοντο τους Γερμανούς. "Άλλοι πάλι στρατιώται, λιγώτερο πολεμιοχαρείς και περισσότερο αισθηματιοί, ζωγράφιζαν την εικόνα της αγαπημένης των με δίστιχα, ὡς τὸ ἀζολνυθό :

Μόνο σὰν πέση μαθρο χιόνι θὰ σὲ ξεχάσω, ὦ Σιώνη !..

* * *

Σήμερα, ὕστερ' ἀπὸ τὴν προσωρινὴ ἐξάλωση κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ὁ σιγματισμὸς περιορίστηκε πάλι, στὴν Εὐρώπῃ τουλαχιστο, ἀποκλειστικῶς μεταξὺ τῶν κατοπιλίων στοιχείων. Οἱ συμμορίες τῶν ἀπάτηδων, τῶν διαρρηκτῶν καὶ τῶν κλεπτῶν ἐπιβάλλουν στὰ μέλη τους να σιγματίζονται μ' ἕνα διακριτικὸ σημεῖο (ἀίτρα, φγγάριον, ἥλιος ἢ μασκας). Τὸ σημάδι αὐτὸ τὸ χαραρίζουν εἴθε μετὰ τοῦ δακτύλου καὶ τοῦ δακτύλου, εἴτε ἀζομὴ μετὰ τῶν φρυδιῶν

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς σιγματισμένους μετινοοῦν πολὺ γρήγορα γιὰ τὸ σιγματισμὸν τους κ' ἐπιδιώκουν με κάθε τρόπο νὰ τὸν ἐξαλείψουν. Ὁ εἰδικὸς Παρισίνος δόκτωρ Λοκαρ ἀναφέρει σχετικῶς τὴν ἀκόπως ἀστειὰ περίπτωση ἐνὸς υποψηφίου ἀστυφίλακος ὁ ὁποῖος παρουσιάστηκε σ' αὐτὸν μὴ μερὰ ζῆ ὠντες νὰ τοῦ ἐξαλείψῃ μὴ ἐπιγραφήν ποὺ εἶχε στὸ χερί καὶ ἡ ὁποία ἐγράφε τὰ ἑξῆς :

"Ενας ἄλλος πάλι μήκη μὴ μερὰ χωρὶς νὰ βγάλῃ τὸ καπέλλο του στο γραφεῖο τοῦ διευθυντοῦ τῆς Τεχνικῆς ἀστυνομίας τῆς Λυόν.

— Κύριε διευθυντά, εἶπε, ἔρχομαι νὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μοῦ βγαλετε κατὶ ἀπο πάνω μου.

— Βγάλε τὸ καπέλλο πρώτα ! τοῦ ἀπάντησε ὁ διευθυντής.

"Ὁ ἀγνωστος ἐβγάλε τὸ καπέλλο του καὶ δείχνοντας τὸ μέτωπό του εἶπε :

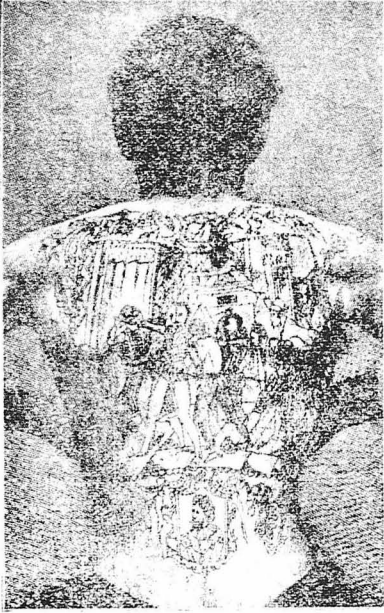
— Αὐτὸ θέλω νὰ μοῦ βγαλετε...

"Ὁ διευθυντής ἐκοίταξε καὶ εἶδε ἀπέσως ὅτι ἀπὸ τὸν ἕνα κροταφοῦ δις τὸν ἄλλο ἀναγορῶντες χαραματιῆς μὲ ἀυλάκωναν τὸ μέτωπο τοῦ ἐπισκεπτοῦ του καὶ ἔδιναν στήν ὄψη του μὴ ἐκφραση ἀπαισία ποὺ τὸν ἔκαναν νὰ μοιάζει με τέρας καὶ ὄχι με ἄνθρωπο

— Ναι, ἐξακολούθησε ὁ ἀγνωστος θὰ μοῦ κάνατε μεγάλη χάρη ἂν μπορούσατε καὶ μοῦ τ' ἀφαιρέσετε ὅλ' αὐτά... Γιατὶ ἔστετε ἐπρόκειτο νὰ παντρευτῶ κ' αὐτά μοῦ τὰ χάλασαν ὅλα... Τὶς πρώτες μέρες ὅταν πηγαίνα νὰ δῶ τὴν ἀρραβωνιαστικιά μου, φοροῦσα πάντα τὸ καπέλλο μου στὸ σπῆτι τῆς κα' γι' αὐτὸ ἡ πεθερά μου μ' ἔλεγε καλοπαιδαγωγημένο καὶ ἀγενῆ.. Μὴ μερὰ ὅμως γιὰ νὰ τῆς ἀπδείξω πὼς ἔχω ἀνατροφή, ἐβγάλα τὸ καπέλλο μου.. Ἡ πεθερά μου μὴ εἶδε πὼς εἶμουν σιγματισμένος ἐβγάλε τίς φωνές καὶ με πέταξε ὄξω ἀπὸ τὴν πόρτα, φωνάζοντας με ἀπάχη καὶ κλέφτη.. Ἔτσι ματαιώθηε ὁ γάμος μου.. Πέστε μου, τώρα, κύριε διευθυντά θὰ μπορούσατε σῆς νὰ μοῦ βγαλετε αὐτὰ γιὰ νὰ μὴ πάθω στο μέλλον καμμὴ ἄλλη δουλειὰ χειρότερη ;...

* * *

Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὁ σιγματισμὸς ἐθεωρεῖτο ὡς ἀδύνατον νὰ ἐξαλειφθῇ. Ὅστόσο ὁ δρ. Βαριό, ἕνας ἀπὸ τοὺς

"Ενας Γάλλος ἐγκλήματος, στὴν πλάτη τοῦ ὁποῖου εἶνε σιγματισμένη ἡ σπηλὴ τῆς δουλοφρονίας τοῦ δονατοῦ τῆς Γαβῆ

ἑξῆς : "Θάνατος στοῦ, ἀπὸ τὸν ἀστυφίλακον τοῦ τσιμῶν ὁ στρατιώτης

Μαζὴ ἀρκαδικῶν θυγῶν σιγματισμένη με συνδυασμὸ πολλῶν χρωμάτων ἐπὶ τοῦ στήθους ἐνὸς Ἄγγλου ἀπὸ τὸν Μακδονάλει.

πειὸ διακεκριμένους γιαιτροὺς τῶν Παρισινῶν Νοσοκομείων ἀνεκάλυψε μὴ ἀπλή καὶ ἐλάχιστα ὀδονορῆ μέθοδο «ἀποσιγματισμοῦ» ἡ ὁποία δὲν ἀφίνει παρὰ ἐλάχιστα ἴχνη τοῦ σιγματισμοῦ στὸ σῶμα. Σύμφωνα με τὴ μέθοδο τοῦ Βαριό, ἐπαλείφουν τὸ σιγματισμένον μέρος τοῦ δέρματος με διάλυση συμπετυκνωμένης τανίνης' ἔπειτα, με τὴ βοήθεια βελονῶν, σὰν αὐτὲς ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὸ σιγματισμὸ, κεντοῦν ὅλη τὴν ἐπιφάνεια τοῦ δέρματος τῆς ὁποίας θέλουν ν' ἀποσιγματίσουν. Ἔτο εἰσάγεται μὲς' ἀπ' τὸ δέρμα ἀρκητὴ ποσότης τανίνης. Τρίβουν τότε τὸ δέρμα μ' ἕνα κραιγιόνι νιτρικοῦ ἁλατος τοῦ ἀργύρου μέχρι τῆς σιγμῆς ποὺ τὸ σιγματισμένον μέρος θ' ἀρχίσει νὰ παίρνῃ χρομὰ μαῦρο βαθύ. Ἔπειτα σκουπίζου τὸ δέρμα.

Ἄφου κενθῇ ὁ αὐτὸς ὁ σιγματισμένος θὸ δὴ, ὕστερ' ἀπὸ δέκα-δεκαπέντε μέρες, νὰ βγαίῃ μοναχὴ τῆς καὶ νὰ πέφτῃ σὰν κρούστα το σιγματισμένον μέρος τῆς ἐπιδερμίδος του, ἀφίνοντας μοναχὰ στὴ θέσῃ του ἕνα θολὸ σημάδι.

Ἡ ἐφεύρεσις τοῦ κ. Βαριό παρέσχε ἀληθινὰς ἐκδουλεύσεις στοὺς σιγματισμένους ποὺ ἤθελαν με κάθε τρόπο ν' ἀποληθοῦν ἀπὸ τὰ στολῖδια τοῦ σαματός των, καθὼς καὶ στοὺς ἀριστοκράτας σιγμη, τοὺς ὁποίους ἡ περαστικὴ μόδα τοῦ σιγματισμοῦ τοὺς εἶχε κάνει νὰ σηματοδοτοῦν σὰν ἀπαχίδες ἢ ἀγγεῖοι.

Ἐκτὸς αὐτοῦ ἡ ἐφεύρεσις τοῦ κ. Βαριό θὰ μπορούσ νὰ καταστήτῃ ἐφαρμοστικὴ μὴ ἰδέα πολὺ ἐξυλην τὴν ὁποία ἐνὸς στρατιωτικοῦ γιαιτροῦ, ὁ κ. Κουρ, ἀνέπτυξε πρὸ ἐτῶν καὶ τῆς ὁποίας ἡ πραγματοποιήσιθ θα παράσχη μεγάλας ἐκδουλεύσεις στοὺς διωφόρους στρατοῦς, προπάντων ἐν καιρῷ πολέμου. Ἴδου περὶ τίνας πρόκειται : Οἱ Γερμανοὶ στρατιώται εἰν' ἐφοδιασμένοι με βιβλιοφωρία μέσα στὰ ὁποία ὑπάρχουν σχέδια καὶ ἀναπαριστάνου τὴν διαδρομὴν τῶν κυριῶν σώματός των. Εἰσι ἐν περιπτώσει τραυματιῶν δὲν ἔχει γιὰ νὰ προλοβῇ τὴν αἰμορραγία παρὰ νὰ σφίξῃ μόνος του τὴν ἀφτηρία του καὶ νὰ περὶ ἐνῆ βοήθεια.

"Ἐχοντας ὕπ' ὄψει τοῦ αὐτοῦ, ὁ δρ Κόντ ἐπρωτεῖ νὰ χαραχθῇ ἐπάνω στοῦ δερμα τῶν στρατιωτῶν ἡ διαδρομὴ τῶν ἀφτηριῶν με ἐνδείξεις ποὺ κρλεται νὰ πιέζονται, ἐν περιπτώσει τραυματισμοῦ γιὰ νὰ προλαμβανεται ἡ αἰμορραγία..

Ἔτσι πολὺς φορες ποὺ πεθαίνουν λόγῳ τῶν αἰμορραγιῶν τὰς ὁποίας δὲν μπορούν νὰ συγχαρῆσουν μόνος τους θὰ σώζονται χάρις στοῦ σιγματισμοῦ. Δὲν ἐφηρμόστη ὁμοῦ ἀκόμα ἡ μέθοδος αὐτῆ, γιὰτὶ οἱ στρατιώται καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυση τους, θὰ ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἔχουν τὸ σῶμα τους σιγματισμένο, πράγμα ποὺ θὰ τοὺς ἔκανε νὰ μοιάζου με κακοποιούς.

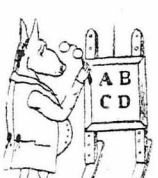
Οἱ φόβοι ὅμως αὐτοὶ ἐξέλειπαν μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ δροῦ Βαριό καὶ πολλοὶ Εὐρωπαϊκοὶ στρατοὶ σκεπτονται ἤδη νὰ ἐφαρμόσω τὴν ἰδέα τοῦ γιαιτροῦ Κόντ.

Σιγματισμένοι ὑπάρχουν καὶ στὴν Ἑλλάδι. Περιορίζονται ὅμως μετὰ τῶν κατοιέρων κοινωνικῶν στρωμάτων κ' αὐτοὶ εἶναι οἱ καταδικαι καθῶς καὶ οἱ διάφοροι ἄλλοι ἐγκλήματιοὶ τύποι.

Ἐπισης καὶ στὰ μερῶτα πολλῶν Ἑλλήνων θαλασσιῶν, βλεπει κανεὶς ζωγραφισμένες ἀγκυρες καὶ ἄλλα διάφορα σχεδία.

Συνήθως ὁμοῦ ὅλ' αὐτὰ εἶνε ἀτεχνα καὶ κακοφιλγμένα, πράγμα ποὺ μεγαλῶνει τὴν ἀποκρουστικότητά των.

Σχετικὸ με τὴ μόδα τοῦ σιγματισμοῦ στὴν Ἀγγλία εἶνε καὶ τὸ ἀκόλουθ' ἀνεκδοτο. Μετὰ τὸ πέραςμα τῆς μόδας αὐτῆς οἱ κυρίες ποὺ εἶχαν σιγματισθῆ ντροπλόντουσαν νὰ δείχνουν τὰ σιγματισμένα χερια τους καὶ παρὰ τὴ μόδα τῆς ἐποχῆς οἱ Ἀγγλίδες φοροῦσαν μακρὰ μανίτια.

Σχέδιο κεντημένο στὴ πλάτη ἐνὸς δασκάλου.